

Apel Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske za uspostavu vjerodostojnosti javne funkcije HRT-a

Poštovani zastupnici i zastupnice novog VII. saziva Hrvatskog sabora,

Poštovani članovi i članice novog saziva Odbora za medije,

Poštovani predsjedniče Vlade RH,

Poštovana ministricе kulture,

Obraćamo vam se apelom i zahtjevom za preuzimanjem odgovornosti za budućnost Hrvatske radiotelevizije, najznačajnijeg medijskog servisa, čijem financiranju ključno doprinose građani Republike Hrvatske no čija se reforma iz državnog u javni medij tijekom proteklog desetljeća nažalost pokazala neuspješnom.

HRT danas nije nezavisan ni od političkih niti komercijalnih interesa. Program se sve više rukovodi zaradom, umjesto da je usmjeren na javni interes, što bespovratno urušava kvalitetu i vjerodostojnost. Sudjelovanje struke i civilnog društva u definiranju programskih odrednica svedeno je ispod razine razumljivog i dopustivog minimuma, tako da program ne uspijeva odgovoriti na svoje javne zadaće, na raznolikost interesa i potrebe gledateljstva. Sustav upravljanja HRT-om nije ni transparentan niti djelotvoran u odnosu na programske ciljeve, financijske i kadrovske potencijale, što za izravnu posljedicu ima nepotrebne troškove, netransparentne poslovne aranžmane u svim segmentima rada te neiskorištenost kompetentnih kadrova i nezadovoljavajući program.

S obzirom da je takvo stanje nastavljeno i nakon donošenja Zakona o HRT-u u prosincu 2010., očito je da njegovo donošenje nije rezultiralo očekivanim učinkom. Na HRT-u se i dalje generira klijentelizam, nekompetentnost i neodgovornost. Posebno je porazno što se model javnog nadzora nad HRT-om putem Programskog vijeća pokazao nedjelotvoran, kako zbog politički kompromitiranog i neodgovornog načina izbora članova, tako i zbog dominacije partikularnih interesa u načinu njegova djelovanja.

Pokazalo se također iluzornim očekivati da će Uprava uvažavati perspektivu programskog vodstva i kreativnih zaposlenika/ca i voditi poslovnu politiku kojom se stvaraju najpovoljniji organizacijski i financijski uvjeti za ostvarenje javnih zadaća HRT-a. Program i reputacija HRT-a su na najnižim mogućim granama, devastiran je ili potpuno ugašen dramski, kulturni, dječji, znanstveno-obrazovni, dokumentarni, regionalni program. Organizacija je pak na rubu jednog nepromišljenog i netransparentnog „restrukturiranja“ (temeljem plana koji je usvojen bez primjerenog sudjelovanja programskog rukovodstva i bez javne rasprave) što za posljedicu ima bezlične uštede i urušavanje javnih dobara HRT-a, a ne programski i tehnološki razvoj.

Klijentelističko, nekompetentno i neodgovorno upravljanje HRT-om treba prestati. I to odmah. Stoga očekujemo da Odbor za medije Hrvatskog sabora kao i svi klubovi zastupnika i plenum u najkraćem roku održe tematsku raspravu o stanju na HRT-u te na razini Sabora donesu konkretne odluke nužne da se zaustavi programska i organizacijska devastacija HRT-a.

Predlažemo da matični Odbor za medije Hrvatskog sabora, u suradnji s nadležnim tijelom izvršne vlasti – Ministarstvom kulture, hitno provede nadzor nad kvalitetom upravljanja i programskog rukovođenja HRT-om, utvrdi odgovornosti i sankcije, pokrene nužne smjene vodstva, suspendira provedbu i pokrene postupak revizije Privremenog ugovora između Vlade RH i HRT-a te naročito Plana restrukturiranja HRT-a. Stanje na HRT-u i nužne odluke treba što prije raspraviti na tematskoj sjednici Odbora za medije Hrvatskog sabora otvorenoj za zainteresiranu javnost.

Potrebno je što prije utvrditi sljedeće odgovornosti za upravljanje i programski razvoj HRT-a:

- odgovornost glavnog urednika HTV-a za pokušaj cenzuriranja priloga (Dnevnik emitiran 18.12.2012.) u u kojem je urednik javno odgovorio Programskom vijeću HRT-a na kritike vezane uz prilog o Vukovaru (Dnevnik emitiran 20.11.2011.);
- odgovornost glavnog urednika za nepostojanje aktualne programske orijentacije i sheme za 2012. godinu;
- odgovornost uprave za drastično urušenu vjerodostojnost HTV-a, uključujući i neadekvatnost programskog rukovodstva na HTV-u;
- odgovornost članova Programskog vijeća za izostanak odgovornog nadzora nad programom u proteklih godinu dana (izostanak tematskih rasprava, zahtjevi za istragom izvan nadležnosti Vijeća koji imaju učinak cenzure) i odabir nekompetentne osobe za glavnog urednika HTV-a;
- odgovornost Uprave, Programskoga vijeća i aktualnog sastava Nadzornog odbora za usvajanje Financijskoga plana za 2012. koji favorizira sportski program HTV-a i zanemaruje ostale programe HR-a i HTV-a, što se kosi s temeljnim načelima javnog medijskog servisa i onemogućuje ostvarenje programskih ciljeva HRT-a;
- odgovornost Uprave za netransparentnost i slabosti Plana restrukturiranja;
- odgovornost Uprave za nepostojanje višegodišnje strategije razvoja HRT-a kao javnog servisa;
- smjernice za izmjenu i dopunu Ugovora Vlade i HRT-a kako bi se utvrdile javne potrebe i to putem konzultacija sa strukom i zainteresiranom javnošću;
- smjernice za sastavljanje amandmana na Zakon o HRT-u, a posebno na članak zakona o načinu biranja, zadaćama i mehanizmima sprječavanja sukoba interesa članova Programskog vijeća.

Potrebno je donijeti odluku i dogovoriti proces revizije Zakona o HRT-u s fokusom na problem nedjelotvornosti aktualnog modela upravljanja i javnog nadzora nad HRT-om. Nužno je precizno, a ne dekorativno, utvrditi javne obveze HRT-a te iznaći politički i kulturno djelotvorniji model upravljanja kojim bi se učinkovitije spriječilo i sankcioniralo moguće zlouporabe svih upravljačkih funkcija.

Vezano uz nužne promjene zakona i strateških dokumenata koji uređuju djelovanje HRT-a, obavezno se trebaju provesti konzultacije s ključnim akterima i stručnjacima te pribaviti mišljenje Hrvatskog novinarskog društva, Hrvatskog audiovizualnog centra, Koordinacije za medije Hrvatske udruge producenata i Društva hrvatskih filmskih redatelja, obrazovnih i kulturnih institucija, organizacija za ljudska prava i drugih zainteresiranih udruga i stručnjaka.

Sukladno svemu navedenom tražimo da se i u Hrvatskom saboru i u njegovim nadležnim odborima žurno pokrene rasprava o svim ovim pitanjima i time i na zakonodavnoj i na izvršnoj razini otvori prostor kako za nužne promjene glede stanja na Hrvatskoj radio- televiziji tako i za rješavanje njezinog budućeg statusa kao ustanove od najvećeg javnog interesa u Republici Hrvatskoj.

U Zagrebu, 16. siječnja 2012.

Potpisnice Apela:

Hrvatsko novinarsko društvo (HND)

Hrvatski P.E.N. centar

Kuća ljudskih prava – BaBe!, Centar za mirovne studije, *Documenta* - Centar za suočavanje s prošlošću

Koordinacija za medije Hrvatske udruge producenata i Društva hrvatskih filmskih redatelja

Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje (CESI)

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Delfin, Pakrac

Fantastično dobra institucija – FADE IN

Forum za slobodu odgoja

GONG

JEF Hrvatska

Koalicija udruga u zdravstvu

Kurziv - Platforma za pitanja kulture, medija i društva/portal Kulturpunkt.hr

Mirovna grupa Oaza Beli Manastir

Mreža mladih Hrvatske

Nenad Puhovski, redatelj

Queer Zagreb, Centar za LGBT ravnopravnost

Pravo na grad

Srpski demokratski forum

UDD - Udruga za demokratsko društvo -

Udruga za samozastupanje

Udruga Radio mreža (Radionet)

Udruga za nezavisnu medijsku kulturu

Volonterski centar Zagreb

Volonterski centar Osijek

Zagreb Pride

Zelena akcija

ZaMirNET